

ŞUBAT'86/12

150 TL. (KDV Dahil)

GÜN

Siyasi Haber ve Yorum Dergisi

YENİ BİR ANAYASA
DİSK Davası 4. Yılında
Türk-İş'de Kongre Yılı
İşçiler kıdem tazminatı
fön tasarısını kabul
etmeyecektir
Memur Hakları için
Demokratikleşme

“Kamu Çalışanları ve Sorunları Sempozyumu”

Memur Hakları için

CEMİL TURAN/GÜN-ANKARA: Son beş yıl memurlar ve teknik elemanlar için gerek ekonomik gerekse demokratik haklar bakımından önemli kayıp yılları oldu. Memur örgütleri kapatılırken, yasa ile kurulmuş olan mühendis ve mimar odaları da zayıflatıldı. Gelişen bu noktada kamu çalışanlarının sorunlarına ışık tutmak, bu sorunları kamuoyunun tartışmasına açmak, görüş ve öneriler üretmek üzere, 120 bin mimar ve mühendisin üst örgütü TMMOB 28-29 Aralıkta Ankara’da bir sempozyum düzenledi. Sempozyumda meslek örgütleri temsilcileri, öğretim üyeleri ve milletvekilleri bildirimler sundular, düzenlenen iki açık oturuma katıldılar.

“Kamu Çalışanları ve Sorunları Sempozyumu” nun açılış konuşmasını yapan TMMOB Genel Başkanı Teoman Alptürk, memur kitlesinin mesleki ve demokratik örgütlerinden yoksun olmasının veya var olanların bilinen nedenlerle zayıflatılmış olmasının, sorunların dile getirilmesi ve çözüme yönelik düşüncelerin üretilmesinde duraksamaların neden olduğunu söyledi. Alptürk konuşmasında en önemli sorunlar arasında çalışanların yeterli iş güvencesinden yoksun olduklarını, olağanüstü dönemlerde iş güvencesinin bütünüyle ortadan kaldırıldığını, iş güvencesini olağan dönemlerde de ortadan kaldıracak bir uygulama olarak sözleşmeli personel çalıştırılmasına geçiş olduğunu söyledi.

Sempozyumda bildirisini sunan Prof. Alpaslan Işık, kavram olarak memurun işçinin karşılığı olmadığını, sosyo-ekonomik açıdan belirli bazı özelliklere sahip olmayı ifade eden geniş bir anlam kazanmış olan işçi kavramının belli hukuksal koşulları ifade eden memur kavramını da içerdiğini belirtti.

Işık bildirisinde 1982 Anayasasını memurların sendika kurma hakkı bakımından inceleyerek konuşmasını sürdürdü: “Belki şartıcı bulunacaktır ama, yürürlükteki 1982 Anayasası memurların sendika hakkı bakımından 1961 Anayasasının 1971’de değişti-

rilmiş metninden çok daha liberal bir düzenleme öngörmüştür. Kuşkusuz, Anayasa yapıcılarının niyetinin bu olduğu söylenemez. Ancak nasıl olmuşsa böyle bir düzenleme ortaya çıkmıştır. Demek oluyor ki bugün memurların, sendika kurmaları veya işçi tanımına daha gerçekçi bir anlam tanıyan bir anlayışın benimsenmesi sonucunda mevcut sendikalara üye olmaları konusunda Anayasadan doğan bir engel bulunmamaktadır. Sorun daha ziyade politiktir ve sosyo-politik dengeyi ilgilendiren bir konu oluşturmaktadır. Yarın memurlara sendika hakkından yana olan bir meclis çoğunluğunun bu yönde arzuladığı yasal düzenlemeleri yaparken, Anayasadan kaynaklanan bir engelle karşılaşması söz konusu değildir.”

Sayıştay denetçisi Musa Özdemir, “Devlet memurlarının Ekonomik Sorunları” konulu konuşmasına başlarken Türkiye’de her ekonomik ve siyasal bunalım döneminin ardından kamu yönetiminin yetersizliğinin tartışma konusu yapıldığını, bunalımın suçlusu olarak bürokrasinin gösterildiğini, bir personel reformunun tüm sorunların tek çözümü olarak sunulduğunu, 1960,1971 ve 1980’deki bunalım dönemlerinde çeşitli düzenlemelerin denendiğini fakat gerçek bir personel reformunun yapılmadığını vurguladı. Özdemir, devlet memurlarını ilgilendiren yasa bolluğuna dikkat çekerken, bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 1970 yılından bu yana 25 kez değişikliğe uğradığını, bu durumun sorunu içinden çıkılmaz bir hale getirdiğini belirtti. Personel rejiminin yeniden düzenlenmesinin kaçınılmaz olduğunu, yönetim sistemimizin ve ücret rejiminin sosyal ve ekonomik yapıdaki gelişmelerin gerisinde kaldığını anlatan Özdemir, sosyal devlet ilkesinin de gereği olarak konut, kreş, eğitim ve sağlık sorunlarının çözülmesi halinde enflasyondan korunma olanaklarının artacağını, devletin öncülük ve desteğindeki bir üretim ve tüketim kooperatifliğiyle çalışanların ihtiyaçlarını daha kaliteli ve ucuz karşılanabileceğini söyledi.

Özdemir konuşmasını sonarken sorunları söyledi : “Savurganlığı sınırlamanın ön koşulu toplumun her kesiminde demokratikleşme, demokratik yönetim ve demokratik denetimdir. Bu sağlandığında memurlar ülkenin ve kendilerinin yazgısının çizilmesinde söz ve karar sahibi olacaklardır. Noktalarken diyorum ki memurların sorunları ülke sorunlarından soyutlanamaz ve kalıcı çözümü ekonominin yeniden örgütlenmesine bağlıdır.”

Doç Dr. Doğan Canman da, “Kamu Çalışanları Yasal Statüsünün Evrimi” konulu bildirisinde, “bir personel rejiminin varlığını sürdürebilmesi, değişen ekonomik koşullara uyum gösterebilme derecesine bağlıdır. Bugünkü yönetim sistemimiz ve personel rejimimiz hem sosyal yapıdaki değişimlerin gerisinde kalmış, hem de ekonomik nedenlerin etkisi ile hayli sarsılmıştır. Bu nedenlerle kamu personeli, memur statüsü hukuku dışına kaçma eğilimi göstermiştir” saptamasını yaptı. “Gelir Dağılımı ve Ücretler” konulu bildirisini sunan Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Mete Törüner ise, istatistik verileri desteklediği konuşmasında, 1980 yılından sonra ücretli istihdam yerine kendi hesabına çalışmanın ağırlık kazanmasında yatırımsızlık ve işsizliğin, diğer yandan da gerçek gelirlerdeki hızlı düşmelerin ücretlileri kendi hesabına çalışmaya yönelttiğini, bunda diğer bir etkenin de daha az kamu hizmetinin az sayıda kamu çalışanı ile yapılması çabasının olduğunu belirtti. Kamu kesiminde aylıkla çalışanların gayri safi yurt içi hasıla içindeki payının 1970’de yüzde 11.2 iken bu oranın 1981 yılında yüzde 5.3’e gerilediğini, 1985 yılında ise aylıkların oranının yüzde 4.5 gibi düşük bir düzeye indiğini anlattı.

Sunulan diğer bildiriler ve yapılan açık oturumlarla sona eren sempozyum, 24 Ocak’ın ekonomik-politik uygulamalarının kamu çalışanlarında faturasını olabildiğince toplu olarak dile getirilmesi ve gelinen noktada çözüm önerileri üretmede bir başlangıç olması bakımından yararlı oldu. ●